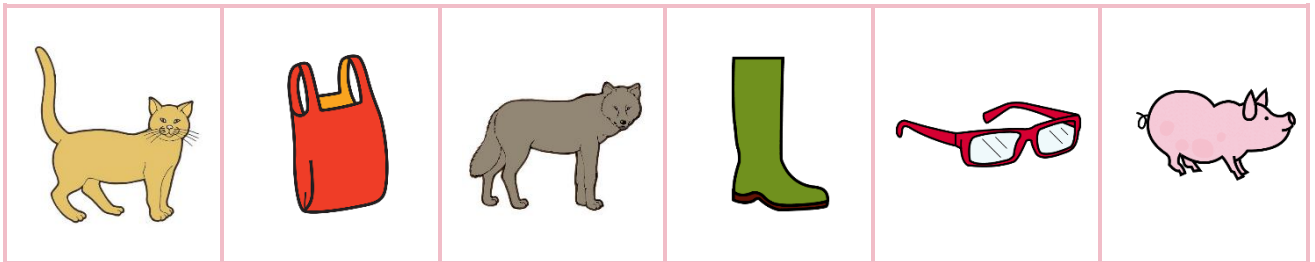

S-äänteen harjoittelu

Otollisin aika S-äänteen harjoittelulle on noin 5-vuotiaana.

S-äänteessä kielen kärki nousee yläetuhampaiden taakse hammasvallille samaan paikkaan kuin D-äänteessä. Kieli ei tule hampaiden väliin eikä kosketa hampaita. Ilma virtaa kielen keskiosaa pitkin kielen laitojen ollessa ylhäällä. Hampaiden ei kuulu puristua yhteen. Äänneharjoittelu toteutetaan lyhyinä puheleikkiketkinä n. 5–10 minuuttia kerrallaan, 3–5 kertaa viikossa. Muulloin puhevirheestä ei huomautella eikä korjailta lapsen puhetta ennen kuin on aivan varmaa, että lapsi osaa lausua äänteen oikein. On tärkeää, että harjoittelu on kivaa. Peili on hyvä apuväline harjoituksia tehdessä.

Harjoitellaan S:n kuuntelemista ja erottamista sanoissa

Luettele lapselle sanoja ääneen yksi kerrallaan. Miettikää yhdessä, kuuluuko sanassa S. Aikuinen voi myös sanoa lapselle S-sanoja oikein tai "hassusti" (esim. sukka – tukka). Lapsi näyttää tai kertoo, kummalla tavalla aikuinen sanoi sanan. Lapselta ei vielä tässä vaiheessa odoteta S:n sanomista oikein.

Harjoitellaan kielen nostamista hammasvallille ja kielen reunojen hallinta

- **Hissiharjoitus:** Liikuta kieltä ylös-alas yläetuhampaiden takaa alaetuhampaiden taakse. Pidä suu auki ja leuka paikallaan. Jos leuka lähtee liikkumaan kielen mukana, laita poskihampaiden väliin esim. jäätelötikku tai lapsen oma sormi vakauttamaan leukaa

- **Kouru/kuppi:** Kokeile muodostaa kielestä kuppi tai kouru nostamalla kielen reunoja ylös. Voit painaa kielen keskeltä esim. Sormella tai jätskitikulla ja yrittää nostaa kielen reunat sormen/tikun ympärille.

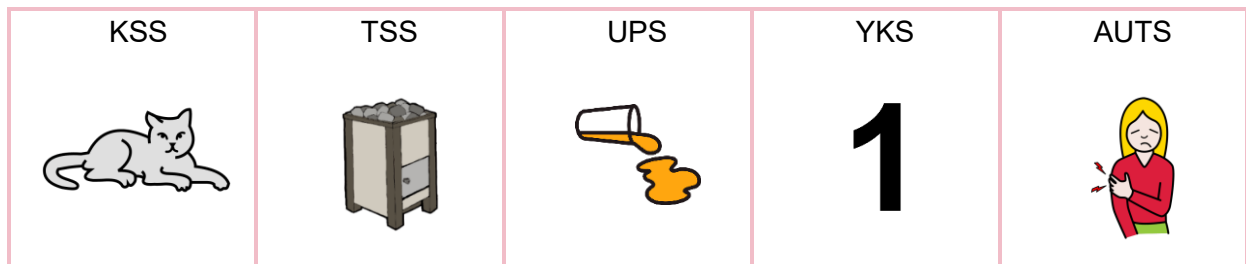
Harjoitellaan sihinää

- Haetaan sihinää mielikuvien avulla: esim. sihistään kuin käärme, suhistaan kuin suihku.
- Harjoitellaan pillin avulla: pillin toinen pää laitetaan yläetuhampaiden taakse pystyyn ja tuotetaan sihinää pilliin. Pillin tulisi suhista.
- Tuotetaan sihinää yksittäin (SSS) tai apuäänteiden P, K ja T kanssa (PSS, KSS, TSS).

S-äänneohje

- Kokeillaan yhdistää sihinää vokaalin loppuun (AAS, EES, IIS), välissä voi tarvittaessa pitää pienen tauon (AA—S, EE—S, II—S).
- Kokeillaan tuottaa S-loppuisia huudahduksia tai sanoja (UPS, AUTS, IIKS, YKS)

S-äänne sanoissa

Kun S-äänteen tuottaminen onnistuu erillisenä ja tavuissa, harjoitellaan äänteen tuottamista sanoissa. S-äänteen tuottaminen on usein helpointa sanan lopussa, esim. HammaS, mieS, taivaS. S:ää voi myös kokeilla sanan alussa ja ikään kuin liu'uttaa sanan alkua esim. "SSSUKKA" tai pienen tauon kanssa "SSS-UKKA". Tarvittaessa voidaan "ottaa vauhtia" S-tavuilla, esim. SUU-SUU SUKKA.

S-äänne lauseissa

Harjoittele S-äännettä lauseissa. Mikäli lauseet tuntuvat vielä vaikeilta, palaa takaisin tavu- ja sanaharjoituksiin.

- SANNA SYÖ, SAMI SAHAA, KINOS SULAA, POSSU KIOUSAA KISSAA, PUSSISSA ON SUKLAATA

S-äänteen yleistäminen puheeseen

Kun S alkaa sujua harjoituksissa, yritetään S hiljalleen vakiinnuttaa lapsen arkipuheeseen. Uuden äänteen harjoittelu voi olla pitkä prosessi, joten on tärkeää, että aikuinen on kärsivällinen sekä muistaa kehua ja kannustaa lasta.

- Lapsen kanssa sovitaan jokin lyhyt hetki, jolloin S-äänteen käytöstä saa muistuttaa (esim. automatka, pelihetki, iltapala).
- Sovitaan esim. 3 arjessa usein toistuvaa sanaa (esim. syö, sukka, saa), joissa S:n tuottamiseen kiinnitetään huomiota.
- Vältä S:stä muistuttelua muissa kuin sovitussa tilanteissa, jottei lapsi turhaudu.